

Arctic Seafood Group AS

8120 NYGÅRDSJØEN

Deres ref

Vår ref

Dato

19/431-6

16. april 2020

Arctic Seafood Group AS - klage på avslag på søknad om utviklingstillatelse

Vi viser til klage datert 7. september 2018 fra Arctic Seafood Group AS (heretter "ASG" eller "klager") på Fiskeridirektoratets vedtak av 10. august 2018 om avslag på søknad om tre akvakulturtillatelse til utviklingsformål. Fiskeridirektoratet opprettholdt sitt vedtak og sendte saken over til Nærings- og fiskeridepartementet i klageinnstilling 18. januar 2019.

Fiskeridirektoratet avsto søknaden i vedtak 10. august 2018. Begrunnelsen for avslaget var at anleggene som skulle utvikles i de to fasene, hver for seg og samlet, kun innebar begrensede forbedringer sammenlignet med eksisterende teknologi. Fiskeridirektoratet vurderte også at det manglet redegjørelse av teknologien, tegninger og dimensjoneringsberegninger for det som skulle utvikles. Videre konkluderte direktoratet med at fase to av prosjektet var tilnærmet likt prosjektet til Atlantis Subsea Farming AS ("Atlantis"), som tidligere er tildelt utviklingstillatelse. Direktoratet kom etter dette til at kravet til "betydelig innovasjon" i laksetilte-lingsforskriften § 23b ikke var oppfylt.

ASG er part i saken og har klagerett, jf. forvaltningsloven § 28 første ledd. Klagen er videre fremsatt innen innvilget utsatt klagefrist, jf. forvaltningsloven § 29 første ledd. Departementet kan som klageinstans prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. forvaltningsloven § 34 annet ledd.

1 Saken gjelder

ASG har søkt om tre utviklingstillatelse til sitt todelt prosjekt (fase 1 og 2) som består av fase 1 hvor smolt på ca. 100 gram settes ut i en lukket flytende enhet og deretter fase 2, som innebærer at fisken når den er ca. en kilo overføres til en åpen, nedsenkbar enhet hvor den

står frem til slakt. Konseptet vil ifølge søker muliggjøre økt biomasse i fjordene ved at nye arealer kan bli tatt i bruk.

Ifølge søknaden henger konseptelementene "Lukket" og "Åpen nedsenkbar" sammen i produksjonsmodellen og vil kunne brukes på nytt areal i indre farvann og ytre vindutsatte områder, og således legge til rette for å løse arealutfordringer. Løsningen vil ifølge søker bidra til reduksjon av lusenivået på laks og effektiv avfallshåndtering. Det skal benyttes ulike teknologier i de to fasene. Kort sagt omfatter ifølge ASG fase 1 et lukket flytende storsmoltanlegg. Konseptet skal redusere påkjenninger fra bølger og strøm. Dette skal oppnås ved at merdvolumet skal holdes mest mulig i ro under bølgepåkjenning. Målet er å kvalifisere teknologien for bølge tilstander med signifikant bølgehøyde opp til 4 meter. I fase 2 benyttes en annen teknologi basert på en fleksibel merd som senkes ned i vannsøylen under de største påkjenninger fra bølger eller for å redusere lusepress. Vi viser ellers til de beskrivelser som er gjort i søknaden med vedlegg av de ulike elementene i konseptet.

2 Rettslig grunnlag

Det rettslige grunnlaget for tildeling av tillatelser til utviklingsformål fremgår av laksetildelingsforskriften. Ifølge formålsbestemmelsen i forskriftens § 22 skal akvakultur av matfisk til utvikling bidra til å utvikle teknologi som kommer akvakulturnæringen til gode.

Videre følger det særskilte vilkår for tildeling av tillatelse til utvikling i forskriftens § 23b. Bestemmelsens første og annet ledd lyder:

"Søker kan få tildelt tillatelse til akvakultur av matfisk til prosjekter som kan bidra til å utvikle teknologi og som innebærer betydelig innovasjon og betydelige investeringer. Formålet er å legge til rette for at ny kunnskap, eksisterende kunnskap fra forskning eller praktisk erfaring kan brukes til å utvikle teknologi som kan bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor, blant annet ved konstruksjon av prototyper og testanlegg, industriell design, utstyrsinstallasjon og fullskala prøveproduksjon.

Utviklingsarbeidet skal skille seg vesentlig fra tidligere kunnskap og teknologi på akvakulturområdet som er i alminnelig kommersiell bruk og kan ikke bare være en naturlig videreføring av det som er benyttet tidligere."

Departementet har også fastsatt retningslinjer som gir nærmere beskrivelse av formålet med utviklingstillatelser og hva som skal vektlegges ved behandlingen av søknadene.

3 Klagegrunner

Departementet vil i det følgende ta stilling til de anførsler som er fremsatt i klagen.

3.1 Saksbehandlingsfeil og manglende hjemmel for krav som sannsynliggjøring

Klager stiller spørsmål ved at Fiskeridirektoratet i avslaget skriver at det ikke foreligger tegninger eller dimensjonsberegninger av konstruksjonen og at det derfor ikke er sannsynliggjort at den omsøkte teknologien kan realiseres og fungere etter hensikten, samtidig som Fiskeridirektoratet skriver at søknaden er tilstrekkelig opplyst til at den kan tas til behandling.

Ifølge klager har forvaltningen en eksplisitt utrednings- og informasjonsplikt og det er en saksbehandlingsfeil at direktoratet ikke har bedt om manglende opplysninger som var nødvendige for behandlingen av saken. Fiskeridirektoratet har i klageinnstillingen vurdert innsigelsen fra klager, men er ikke enig i klagers påstand:

"Forvaltningsloven § 17 slår fast at forvaltningen skal påse at saken er "...så godt opplyst som mulig før vedtak treffes." Bernt og Rasmussen skriver i Frihagens forvaltningsrett at hensikten med denne formuleringen ikke kan være et enhver sak skal utredes maksimalt. "Det "mulig[e]" må fremkomme etter en avveining av på den ene side hensynet til samfunnet og partenes forventning om korrekte, hensiktsmessige og politisk lojale beslutninger, og på den annen side hensynet til forvaltningens praktiske mulighet for å løse sine oppgaver, og partenes interesse i å få saker avsluttet."¹

Videre skriver Bernt og Rasmussen at "[i] søknadssaker som behandles etter lover som uttrykker rettslige vilkår for innvilgelse av søknaden, må det forventes at søkeren selv synliggjør eller dokumenterer at vilkårene er oppfylt..." Videre fremgår det at også "[v]ed søknader som skal avgjøres etter en mer skjønnsmessig vurdering (...) må det nok også som klar hovedregel forventes at parten selv gjør oppmerksom på de forhold som taler til hans fordel." Forfatterne peker også på adgangen til å be om veiledning om hva som forventes vektlagt i en slik sak.²

At en søknad er tilstrekkelig opplyst til at det kan fattes avgjørelse i saken er ikke det samme som at søknaden inneholder den dokumentasjonen som må til for å fatte en positiv avgjørelse. Som det fremgår av det siterte over er det opp til søkeren å dokumentere at vilkårene for tildeling av utviklingstillatelser er oppfylt. Dokumentasjonen bør som utgangspunkt være på plass allerede på søknadstidspunktet. Fiskeridirektoratet innførte imidlertid 15. juli 2017 en praksis som innebærer at søkere varsles før søknaden tas til behandling og samtidig gis adgang til å sende inn supplerende opplysninger innen en tre ukers frist.

ASG har beskrevet det todelte konseptet tilstrekkelig til at Fiskeridirektoratet forstår hvordan anleggene i hovedtrekk skal virke og hva som er hensikten, men vi finner det ikke underbygget at teknologien faktisk vil kunne realiseres og

¹ Jan Fridthjof Bernt og Ørnulf Rasmussen, Frihagens Forvaltningsrett, Bind 1, 2. utgave, s. 250.

² Bernt og Rasmussen (Note 1) på s. 252.

fungere etter hensikten. På denne bakgrunn har direktoratet kommet til at søknaden var tilstrekkelig opplyst til å kunne tas til behandling, men at sentral dokumentasjon for å kunne innvilges utviklingstillatelser manglet."

Klager anfører også at kravet til dokumentering og sannsynliggjøring ikke har hjemmel i tildelingsregelverket. Videre anføres det at det foreligger usaklig forskjellsbehandling all den tid andre søkere ikke har blitt møtt med et tilsvarende krav om sannsynliggjøring av at konseptet kan realiseres. Fiskeridirektoratet skriver følgende om dette i klageinnstillingen:

"Fiskeridirektoratet vil understreke at det ikke stilles krav om at søkerne må bevise med *"overveiende sannsynlighet"* at de vil lykkes med konseptet. I avslagsvedtaket skriver direktoratet at det må *"...gjennom søknaden sannsynliggjøres at den omsøkte teknologien kan realiseres for at innovasjonspotensialet skal vurderes som tilstrekkelig høyt."* I dette ligger det at direktoratet må vurdere det som mer sannsynlig at prosjektet kan realiseres, enn at prosjektet ikke kan realiseres. Det vil altså fortsatt være mye rom for usikkerhet om hvorvidt prosjektet vil lykkes til slutt. Fiskeridirektoratet kan ikke se at det kreves noen særskilt hjemmel for denne vurderingen utover kravet til *"betydelig innovasjon"*. En idé om ny produksjonsteknologi vil ikke innebære noen innovasjon dersom den ikke kan realiseres. Fiskeridirektoratet gjør tilsvarende vurderinger for alle søknadene om utviklingstillatelser, og finner ikke at ASG har blitt forskjellsbehandlet ved denne vurderingen. Fiskeridirektoratet fastholder derfor vurderingen i avslagsvedtaket på dette punktet."

Departementet kan ikke se at kravene til dokumentasjon er strengere i denne saken enn i andre sammenlignbare saker. Kravene til dokumentasjon må tilpasses den enkelte søknad. Kompleksitet og risiko er forhold ved prosjektet som kan heve kravene til dokumentasjon. Kravene til dokumentasjon må dermed vurderes konkret i hver enkelt sak.

Departementets slutter seg til Fiskeridirektoratets vurdering som er gjengitt ovenfor, og finner at forvaltningslovens regler om utrednings- og veiledningsplikt må anses oppfylt.

For å vurdere om kravet til betydelig innovasjon er oppfylt må det foreligge tilstrekkelig dokumentasjon av den teknologien som skal utvikles, og dokumentasjonen må videre underbygge at prosjektet vil innebære betydelig innovasjon. Departementet slutter seg således til Fiskeridirektoratets vurdering som er gjengitt over. Dette er også lagt til grunn i andre saker som gjelder søknader om utviklingstillatelser. Vi viser til departementets uttalelser i vedtak datert 29. oktober 2019 (Pure Atlantic AS), som også ble fulgt i departementets vedtak 7. november 2019 (Havkar AS):

"Departementet er ikke uenig med Fiskeridirektoratet om at det i vurderingen av om kriteriet om betydelig innovasjon er oppfylt, også skal vurderes hvorvidt prosjektet er realiserbart. I denne vurderingen vil det tas hensyn til at det alltid er usikkerhet ved et utviklingsarbeid, men

at det likevel må sannsynliggjøres at den omsøkte teknologien kan realiseres for at innovasjonspotensialet skal vurderes som tilstrekkelig høyt. Formålet med ordningen er å utvikle nytt eller vesentlig forbedret produksjonsteknologisk utstyr for å løse oppdrettsnæringens miljø- og arealutfordringer, og formålet med ordningen kan ikke oppnås dersom det gis utviklingstillatelser til prosjekter som ikke lar seg realisere. Det kan naturligvis ikke kreves dokumentasjon av samtlige fastsatte detaljer i konseptet, men det må kunne forventes et visst nivå på innledende analyser som viser at konseptet kan utvikle teknologi som oppfyller formålet, samt har et tilstrekkelig sikkerhetsnivå. Hvis ikke søker har sannsynliggjort at prosjektet vil kunne gjennomføres, slik at ny og forbedret produksjonsteknologi faktisk utvikles, vil det ikke være tilstrekkelig at søker har en idé som i teorien kan være god."

Det tilsvarende må legges til grunn også i denne saken. Klager kan således ikke bli hørt i sin anførsel om at kravet til realiserbarhet er konstruert og uhjemlet.

3.2 Fiskeridirektoratet har foretatt en uriktig vurdering av hva som utgjør konseptet.

Ifølge klager er det uklart om direktoratet legger til grunn at dette er et to-delt konsept eller to uavhengige konsept. Klager viser til at konseptet består av to deler som til sammen utgjør utviklingsprosjektet og at disse må vurderes i sammenheng. Søknaden beskriver målet om å utnytte arealer i fjordene på en bedre måte der man først produserer i lukkede anlegg innerst i fjordene, for så å overføre fisken til åpne nedsenkbare merder på eksponerte lokasjoner. Dette vil samlet muliggjøre økt biomasse i fjordene ved at nye arealer blir tatt i bruk, med redusert luseproblematikk.

Fiskeridirektoratet viser i klageinnstillingen til at det er søkt om utviklingstillatelser til ett prosjekt som inneholder to deler. Direktoratet har gjort innovasjonsvurdering av de to delene hver for seg da de anser dette som uavhengige teknologier som kan operere uavhengig av hverandre, og som kun henger sammen i produksjonsmodellen. At dette i avslagsvedtaket er omtalt som to konsepter, og ikke to deler av ett konsept, har ifølge direktoratet ikke betydning for den samlede vurderingen.

Fiskeridirektoratet skriver videre at de: "vil ikke utelukke at et todelt konsept under visse omstendigheter samlet sett kan bli vurdert til å innebære "*betydelig innovasjon*", selv om ingen av elementene hver for seg oppfyller vilkåret. I det foreliggende tilfellet henger imidlertid de to anleggene kun sammen i produksjonsmodellen. Fiskeridirektoratet vurderer at det å produsere fisk opp til en viss størrelse i en lukket enhet for å så overføre fisken til en nedsenkbar enhet er en type driftsform som ikke er knyttet til teknologiutvikling og dermed faller utenfor formålet med utviklingstillatelser, jf. laksetildelingsforskriften § 22 og retningslinjene til denne. På denne bakgrunn finner direktoratet at de omsøkte fasene ikke samlet kan oppfylle kravet til "*betydelig innovasjon*", når elementene hver for seg ikke oppfyller vilkåret. Fiskeridirektoratet fastholder dermed vurderingen på dette punktet."

Departementet kan ikke se at det foreligger en slik motstrid som klager hevder. Søknaden består utvilsomt av et driftskonsept med to ulike deler hvor den første fasen i produksjonen skal foregå i et lukket anlegg og den andre fasen i et nedsenkbart anlegg. Departementet slutter seg til den vurderingen som direktoratet har gjort både når det gjelder de to ulike teknologiene som skal benyttes gjennom produksjonssyklusen og vurderingen av konseptet samlet. Departementet er således ikke enig med klager i at Fiskeridirektoratet har misforstått konseptet.

3.3 Fiskeridirektoratets sammenligning med andre prosjekter er feil

Klager anfører at Fiskeridirektoratet oppstiller feil vurderingstema når det skriver i avslaget at det også er "relevant å sammenligne det omsøkte anlegget både med eksisterende semilukkede/lukkede anlegg og semilukkede/lukkede anlegg som er tildelt utviklingstillatelser, ved vurderingen av om det omsøkte anlegget innebærer betydelig innovasjon." Ifølge klager er dette i strid med laksetildelingsforskriften § 23 b annet ledd, hvor det fremgår at sammenligningsgrunnlaget for hva som er betydelig innovasjon skal være "kunnskap og teknologi på akvakulturområdet som er i *alminnelig kommersiell bruk*". Det anføres at Fiskeridirektoratets tolkning synes å være forankret i Nærings- og fiskeridepartementets vedtak i klagesak som gjaldt Akvadesign AS og retningslinjene som er fastsatt for behandling av søknader om utviklingstillatelser.

Klager viser til at direktoratet konkluderer med at teknologien ikke innebærer en "forbedring sammenlignet med teknologi som benyttes i forbindelse med landbasert akvakultur, brønnbåter og ballastvann." Ifølge klager hever Fiskeridirektoratet dermed terskelen for hva som skal til for å oppfylle vilkåret om "betydelig innovasjon". Det er ifølge klager ikke riktig å sammenligne teknologien i dette prosjektet som er ment for matproduksjon i sjøvann, med teknologi som benyttes i landbasert oppdrett og i brønnbåtnæringen.

Fiskeridirektoratet viser til ordlyden i laksetildelingsforskriften § 23b første ledd samt til de fastsatte retningslinjene, og vurderer etter dette at det ikke kan være nok at en teknologi ikke er i alminnelig kommersiell bruk for at den skal kunne vurderes som betydelig innovasjon. Direktoratet skriver videre at: "Også likhet til tilgjengelig teknologi som enda ikke er kommersialisert kan etter omstendighetene føre til at både nyhetselementet og usikkerheten i resultatet mangler. Fiskeridirektoratet ser det etter dette som relevant å sammenligne med teknologi som er utprøvd og velkjent. Det vil ikke være etter hensikten med ordningen å gi støtte til konsepter som utvikler teknologi som allerede er utviklet av andre. Tilsvarende vurdering blir gjort for andre søkere og vi kan heller ikke på dette punktet se at ASG er utsatt for noen forskjellsbehandling. Videre er det nødvendig å sammenligne med lignende konsepter som er tildelt utviklingstillatelser for å sikre at det ikke tildeles tillatelser til like konsepter."

Fiskeridirektoratet viser for øvrig til at det fremgår av laksetildelingsforskriften § 23b annet ledd at utviklingsarbeidet skal skille seg vesentlig fra tidligere kunnskap og teknologi på "*akvakulturområdet*". Etter Fiskeridirektoratets vurdering innebærer dette at det ikke bare skal

sammenlignes med tradisjonell merdteknologi, men at også blant annet teknologi fra landba-
sert akvakultur og brønnbåter er relevant. For øvrig vises det til Nærings- og fiskerideparte-
mentets vedtak i klagesak fra Steinvik Fiskefarm AS og Akvadesign AS som støtter dette sy-
net. Fiskeridirektoratet presiserer ellers at det er den manglende redegjørelsen av teknolo-
gien i prosjektet som ligger til grunn for vurderingen av at teknologien ikke oppfyller kravet
om betydelig innovasjon.

Departementet er enig i Fiskeridirektoratets redegjørelse for hva som anses som et relevant
sammenligningsgrunnlag i vurderingen av om kravet til "betydelig innovasjon" er oppfylt.

Departementet er av den oppfatning at det må tas utgangspunkt i hva som er i "alminnelig
kommersiell bruk", slik det fremgår av forskriftsteksten og retningslinjene, men at dette er et
tolkningsspørsmål. Etter departementets syn må begrepet som minimum omfatte all kunn-
skap og teknologi som er tilgjengelig på markedet, uavhengig av om bruken av kunnskapen
eller teknologien i seg selv er omfattende eller ikke. Dersom det allerede eksisterer eller det
finnes pågående, sammenliknbare teknologiutviklingsløp, vil det slik departementet vurderer
det være relevant å se det omsøkte konseptet i lys av disse. Det kan også nevnes at det i
retningslinjene er gitt en ikke uttømmende liste over dokumentasjon som bør legges ved søk-
naden. Her fremgår det at det bør legges ved en oversikt over annen teknologi på området
og hvordan omsøkte teknologi skiller seg fra tidligere teknologi. Det er søker selv om kjenner
sitt prosjekt best, og det er derfor søker som må få frem hvorfor prosjektet er nytt og utgjør
en forbedring sammenliknet med annen teknologi på området. Videre må påstander under-
bygges på en slik måte at det sannsynliggjøres at de medfører riktighet.

Det følger av laksetildelingsforskriften § 23 b andre ledd at: "Utviklingsarbeidet skal skille seg
vesentlig fra tidligere kunnskap og teknologi på akvakulturområdet som er i alminnelig kom-
mersiell bruk og kan ikke bare være en naturlig videreføring av det som er benyttet tidligere."
Departementet har i tidligere klagesaker redegjort nærmere for hva vi mener er relevant å ta
hensyn til i denne vurderingen, jf. blant annet vedtak 25. november 2019 (Aquafarm Utvikling
AS) hvor det igjen er vist til departementets vedtak i klageavgjørelsen 20. mars 2017 (Akva-
Design AS) og til vedtak 10. desember 2018 (Steinvik Fiskefarm AS). I disse vedtakene har
departementet gitt uttrykk for at det i vurderingen av betydelig innovasjon "*kan tas hensyn til
annen eksisterende teknologi selv om den foreløpig ikke er i kommersiell bruk*", hvor vi skri-
ver at "*[i]nnovasjonsgraden skal således ikke måles kun mot tradisjonelle anlegg i sjø, men
ses opp imot eksisterende teknologi på akvakulturområdet i sin helhet (...)*".

Departementet mener at det også er relevant å se hen til teknologi som skal benyttes i andre
prosjekter hvor det er søkt om utviklingstillatelse. Departementet støtter således ikke klagers
anførsel om at direktoratet har lagt til grunn feil sammenligningsgrunnlag i sin vurdering av
om kravet om "betydelig innovasjon" er oppfylt.

3.4 Fiskeridirektoratet har vurdert teknologien feil

3.4.1 Vurdering av fase 1

ASG anfører at Fiskeridirektoratet har misforstått konseptet. Det understrekes at vannet ikke skal over *Primær oppdriftselement*, men under. Videre presiseres at bølgekompenseringen er unikt ved dette prosjektet og gjør at man kan dimensjonere fleksibel duk og flytekrager uten at det oppstår overbelastninger. Produksjonsteknologien må dimensjoneres for den konkrete lokaliteten den skal plasseres på, og søknadene beskriver derfor prinsippene for et konsept i en viss størrelse. Dimensjoneringen er en svært utfordrende del av dette utviklingsarbeidet, da det ikke kan tas utgangspunkt i standardanalyser og standardmål, og det har derfor slik departementet forstår det ikke vært hensiktsmessig å gjøre dette i forbindelse med søknaden, men dette vil være en viktig del av det videre utviklingsarbeidet.

ASG viser også til at Fiskeridirektoratet hevder at metoden for trenging må tillegges lite vekt på grunn av manglende dokumentasjon, noe ASG er uenig i. Det vises til dokumentasjon i søknaden og til søknad om patent. Denne delen av konseptet må også utvikles konkret for den aktuelle lokalitet og vil være en del av det videre utviklingsarbeidet. For å kunne gjennomføre utviklingsarbeidet er det behov for risikoavlastning i form av utviklingstillatelser.

ASG er også uenig med Fiskeridirektoratet når det gjelder innovasjonsgraden av metoden for desinfisering av ballastvann.

I avslaget påpekte Fiskeridirektoratet at designet av den lukkede merden slik den forelå i søknaden ikke kunne tåle de miljølastene som den var tiltenkt å operere i med blant annet 4 m Hs. I klagen sier ASG seg enig i at dimensjonen med en duk på 1,6 m mellom primær-oppdriftselement og hovedoppdriftselement ikke er nok for å kompensere for bølger med Hs 4m. ASG skriver i klagen at dimensjonene på merden som er beskrevet i søknaden kun er prinsipper og er for å forklare og beskrive konseptet. ASG har videre skissert en ny figur i klagen der det er 5 meter mellom oppdriftselementene. Dette anføres å være tilstrekkelig til å kompensere for Hs på 4m.

Fiskeridirektoratet viser i klageinnstillingen til at de har tatt stilling til prosjektet slik det fremkommer av søknaden. Ut fra dette mener direktoratet at det ikke er overensstemmelse mellom designet og de miljøtilstandene anlegget var tenkt å operere i. Den nye løsningen som er beskrevet i klagen innebærer slik direktoratet vurderer det nye utfordringer som er nevnt i klageinnstillingen. Det er således fortsatt uklarhet om flere forhold knyttet til hvordan konseptet skal fungere, som er nærmere omtalt på side 6 og 7 i klageinnstillingen.

Departementet vurderer at selv om ASG i klagen øker bredden på kompenseringsvolumet fra 1m til 5m slik at duken blir lengre og dermed får større vandring når anlegget utsettes for høyere bølger, så er ikke dette tilstrekkelig til å underbygge at det foreslåtte anlegget vil håndtere bølgetilstander med Hs= 4m. Klager har fremlagt et konsept som, slik vi oppfatter det, i realiteten skal absorbere bølgeenergi og hindre overskylling av innkommende- og utgå-

ende bølger. Anlegget vil utsettes for miljøkrefter fra bølger, vind og strøm, og søknadsdokumentasjonen må derfor sannsynliggjøre at anlegget vil håndtere de bevegelser, deformasjoner og laster som oppstår. Departementet har forståelse for at søker kan være avhengig av risikoavlastning for å gjennomføre prosjektet, men det betyr ikke at det i søknaden ikke skal foreligge preliminære/innledende analyser som sannsynliggjør at teknologien kan fungere på en tiltenkt lokalitetstype.

Departementet kan ikke se at det medfører riktighet at Fiskeridirektoratet har misforstått konseptet. Videre slutter departementet seg til Fiskeridirektoratets vurdering av at søknaden ikke inneholder tilstrekkelig teknisk dokumentasjon som kan støtte opp under vurderingen av konseptets realiserbarhet.

3.4.2 Vurdering av fase 2

I klagen fremheves det at det omsøkte konseptet på ingen måte ligner på eller har sammenfallende grunnprinsipper som Atlantis' prosjekt. Det fremheves ulike designverdier for signifikant bølgehøyde, ulike løsninger for heving/senking og at konseptet er patenterbart.

ASG anfører at deres nedsenkbare merd avviker designmessig fra andre konsepter. Den nedsenkbare merden baserer seg på et prinsipp om passiv regulering av vertikal posisjon i vannrommet. Dette gjør at anlegget kan designes og plasseres på hardt eksponerte lokaliteter. Dette til forskjell fra Atlantis' konsept. På samme måte som fase 1 er beskrivelsene av fase 2 illustrative da detaljert design og dimensjonering må tilpasses aktuell lokalitet i forbindelse med utviklingsarbeidet. Den nedsenkbare merden kan benyttes på alle lokaliteter langs norskekysten, og det er derfor ikke riktig, slik ASG ser det, når Fiskeridirektoratet konkluderer med at den kun innebærer en "begrenset forbedring" i forhold til Atlantis' prosjekt.

Fiskeridirektoratet har i avslagsvedtaket sammenlignet likheter og ulikheter mellom ASGs konsept og Atlantis' konsept, jf. side 11 og 12 i avslaget. Dette omfatter forhold knyttet til utforming, driftsmodell, luftkuppel, miljølaster, heving/senking og avlusing. Fiskeridirektoratet fant at ASGs nedsenkbare merd er tilnærmet lik Atlantis' nedsenkbare merd.

I klageinnstillingen begrunner Fiskeridirektoratet sine vurderinger rundt sammenlikning med Atlantis, og tar også stilling til ny informasjon i klagen om at anlegget skal kunne operere i sjøtilstander med $H_s=10\text{m}$. Når det gjelder eliminering av rykk og bølger, har direktoratet vurdert at ASGs metode vil kunne være en alternativ metode til Atlantis' med en potensiell forbedring dersom dette fungerer slik det er beskrevet. Påstanden fra ASG om at Atlantis' luftfylling av horisontale ringer/kammer er svært vanskelig å regulere uten skjevstilling, kan ifølge direktoratet ikke på det nåværende tidspunkt bekrefte, da dette systemet er under utvikling. Basert på opplysningene som forelå på vedtakstidspunktet, fastholder Fiskeridirektoratet etter dette sin vurdering av at ASGs nedsenkbare merd er tilnærmet lik Atlantis' nedsenkbare merd.

Fiskeridirektoratet vurderer at et anlegg som kan operere i Hs på 10 m, eventuelt Hs 8 m som vist på figur, vil kunne bidra til å bruke et større område enn et anlegg som er dimensjonert for Hs på 5 m. Fiskeridirektoratet vurderer imidlertid at det i det foreliggende tilfellet ikke er tilstrekkelig underbygget at rømmingssikkerheten er tilstrekkelig ivaretatt gjennom eksempelvis beregninger, simuleringer eller modellforsøk. Opplysning om spesifikk dimensjonerende bølgelast kan dermed ikke vektlegges. Uttesting på lokalitetene som er oppgitt i søknaden vil heller ikke kunne verifisere om den nedsenkbare merden vil kunne operere i miljøtilstander med Hs på 10 m. Fiskeridirektoratet opprettholdt derfor sine vurderinger.

Departementet er enig i Fiskeridirektoratets vurderinger i avslagsvedtaket og tilhørende argumentasjonsrekke i klageinnstillingen øverst på side 8. Departementet er også enig i Fiskeridirektoratets vurdering av at det ikke er redegjort for at konseptet kan ligge på lokaliteter med sjøtilstander med Hs=8-10 meter slik klager presiserer. Klager påpeker også i klagen på side 11 at det kan se ut til at Fiskeridirektoratet ikke har forstått at den nedsenkbare merden baserer seg på et prinsipp om passiv regulering av vertikal posisjon i vannrommet, ved at vekten av kjedelinjen (haneføttene) balanserer det åpne vann-/luftspeilet i de vertikale oppdriftsrørene. Departementet er ikke av samme oppfatning som klager, og mener at Fiskeridirektoratet har hatt korrekt forståelse av konseptet da det ble fattet vedtak om avslag på søknaden.

Etter en gjennomgang av alle relevante dokumenter vurderer Nærings- og fiskeridepartementet at konseptet slik det er presentert frembringer en rekke usikkerhetsmomenter knyttet til hvordan og om konseptet faktisk vil fungere. Dette gjelder blant annet om strukturell integritet vil bli ivaretatt, usikkerhet om stabil heving og senking og om anlegget vil ligge stabilt i nedsenket tilstand.

Departementet er etter dette enig i Fiskeridirektoratets vurdering om at vilkåret om "betydelig innovasjon" i laksetildelingsforskriften § 23b første ledd ikke er oppfylt.

4 Vedtak

Fiskeridirektoratets avslag datert 10. august 2018 på søknaden fra Arctic Seafood Group AS om utviklingstillatelse opprettholdes.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages jf. forvaltningsloven § 28.

Det settes som vilkår at mulig søksmål om vedtaket er gyldig eller krav om erstatning som følge av vedtaket, skal tas ut innen seks måneder fra det tidspunkt vedtaket kommer frem, jf. laksetildelingsforskriften § 28c.

Med hilsen

Yngve Torgersen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Christopher Grøvdal Rønbeck
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi:
Fiskeridirektoratet